У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА ŠVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 109. СЕРЕДА, 17-го ЧЕРВНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 17, 1970 No. 109. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 16 червня 1970

В АМЕРИЦІ

В АТЛАНТИК СИТІ, Н. ДЖ., відбувається Конвенція Адвентистів, в якій беруть участь 25,000 делегатів, що приїхали зі 193-ох держав. Сем Янг із Гонг Конгу в Азії заявив: „Коли Христос вперше мав прийти на Землю, то Господь післав був Івана Хрестителяя, щоб приготовив йому путь; а тепер Господь вибрав нас на те, щоб ми приготовили другий прихід на Землю Христа". Подружжя Тулія Робінсона прибуло на Конвенцію з Гватемалі, зробивши 3.500 миль. Родина Аарманджа Еспіруту приїхала з Каліфорнії так званим „стейшен вагоном" і замешкала в шатрі. Майже половина адвентистів не їсть м'яса, бо вони вегетеріянці, і навчають, що нем'ясна діета здоровіша. Вони навчають, що другий прихід Христа вже недалеко.

В ЛИПНІ МАЮТЬ ПОКЛИКАТИ 15,000 рекрутів до американських збройних сил, стільки саме, що в травні й червні цього року. З цього виходить, що цього року покличуть до війська від 150,000 до 180,000 рекрутів. З липнем число цьогорічних рекрутів виноситиме 114,000. Впродовж дальших п'ятьох місяців число покликаних рекрутів становитиме від 35,000 до 65,000. В лютому, березні і квітні покликували по 19,000 рекрутів, а в січні — 12,500.

НЮЙОРКСЬКИЙ ПРОМИСЛОВЕЦЬ РОБЕРТ ЛІДС відвідав СССР, побувавши в Москві і Ленінграді, де оглядав крамниці й фабрики. Він ствердив, що хоч Совети хваляться поступом в науці й технології, то в ділянці одежевого промислу вони навіть не можуть похвалитися тим, що було в цій ділянці перед большевицькою революцією. Містер Лідс помістив в „Ню Йорк Таймсі" фотографії двох совєтських чоловічих сорочок, які коштують по 12 рублів (рубель рівняється одному долярові і 11-ом центам), але в Америці такі сорочки могли б коштувати по 3 доляри і 99 центів, і то малохто їх купував би, бо так мізерно вони виглядають.

В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ МАЄ ПОЧАТИСЯ судова розправа проти 35-річного голови мандрівної банди Чарлза М. Менсона, оскарженого в убивстві 7-ох осіб, в тому кінової акторки вагітної Шерон Тейт. Менсон, колишній в'язень, очолював свою „родину", що складалася головним чином із дівчат, які втекли від своїх батьків. Ця фантастична розправа має тривати два роки. Вибір судового жюрі може протягнутися на цілий місяць Прокуратура має покликати 75-ох свідків. Крім вбивства акторки Шерон Тейт і ще 4-ох інших осіб, на розправі можуть судити Менсона за вбивство багатого купця Лена Лаблянка і його дружини, та 34-річного музики Гері Гінмена.

СЕКРЕТАР ВНУТРІШНІХ СПРАВ Волтер Дж. Гіккел прийняв від колишнього президента Линдона Б. Джансона на власність держави доми, в яких колишній президент народився і провів свої хлоп'ячі роки. Ці доми стали історичними пам'ятками, і ними буде опікуватися Крайовий Уряд в справах парків. В цій урочистості взяли участь, крім колишнього президента і його дружини ще губернатор Тексасу Престон Е. Смит та секретар внутрішніх справ Гіккел і 2,500 осіб. Летунська оркестра прибула з Вірджінії та грала патріотичні композиції перед і після церемонії. Джансон народився в 1908 році. Дім, в якому Линдон Б. Джансон провів хлоп'ячі роки в Джансон Ситі, був власністю його батька від часів першої світової війни.

У СВІТІ

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ У БРИТАНІЇ ЗОСЕРЕДЖЕНА довкола двох справ: економіки і расової проблеми. Соціялісти з урядової партії праці твердять, що господарський стан Британії першорядний, опозиційні консерватисти доказують, що в Британії існує перманентна господарська криза із щораз більшою дорожнечею. Офіційний провід Консервативної партії має клопіт із партійним членом Іноком Повеллом, який заповідає, що в Британії вибухне громадянська війна, якщо не припинять доплину кольорових імігрантів.

ЗБРОЙНА ІНТЕРВЕНЦІЯ В КАМБОДЖІ ОСЯГНУЛА повний успіх — твердить головний дорадник президента Ніксона для справ комунікації — преси, радіо й телевізії — Герберт Кляйн, який недавно вернувся з Південного В'єтнаму й Камбоджі. Але він настільки об'єктивний, що не виключає упадку слабого уряду Лон Ноля в Камбоджі, який, не маючи власної сильної армії ані теж впорядкованого господарства, залежний цілком від чужинецької допомоги й виставлений на пропаґандивну та збройну боротьбу збоку комуністів.

ПАПА ПАВЛО VI ПРОМОВЛЯВ в минулу неділю 14 червня до тисячів вірних на площі святого Петра у Римі, присвятивши ту свою промову конечності зберігати вірність релігійним обов'язкам під час літніх ферій. „Нема ферій від віри" — твердив Папа, підкреслюючи, що християнізм сповнений любови й милосердя, які вічні й незмінні, без уваги на часи й пори року.

ЦЕЙЛОН ЗВЕРТАЄТЬСЯ в сторону комунізму. Новий прем'єр Цейльону, пані Сірімаво Бандаранайке, яка виграла вибори у спілці з цейльонською компартією, заповіла, що її уряд визнає Північний В'єтнам і Північну Корею, Східню Німеччину й тимчасовий уряд В'єтконґу та, на внутрішньому терені, знаціоналізує всі закордонні і приватні банки й заснує державний банк для підтримування народної господарки.

У ТИБЕТІ НЕ ПРИПИНЮЮТЬСЯ протикомуністичні саботажі та місцеві бунти. Вони прийняли такі розміри, що окупаційні комуністичні китайські власті приступили до організування спеціяльних військово - поліційних загонів для боротьби з „контрреволюцією".

ВИСОКІ ШКОЛИ в ТУРЕЧЧИНІ СТАЛИ тереном постійних студентських авантур. Турецький парлямент приготовляє закон з заборонами й обмеженнями супроти студентських активістів. Турецькі законодатці взоруються на подібному законі, що його виготовили у Франції. Але західні кореспонденти признають, що виховно - навчальна система в турецьких університетах, що охоплює 80.000 студентів, перестаріла і вимагає реформ.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ Є НАЙБІЛЬШИМ у світі продуцентом природного газу і має найбільші його резерви — твердять совєтські правителі. СССР буцім-то має 12.1 трильйонів кубічних метрів газових резерв. 100 мільйонів людей в СССР користується у своїх хатніх господарствах газом, що його експортують також до Австрії, Польщі і Чехо - Словаччини та вивозитимуть теж окремими газопроводами до Західньої Німеччини й Італії.

Д-р М. Яримович найменований на директора АКАРД при НАТО

д-р Михайло Яримович

Вашингтон. — Д-ра Михайла Яримовича, заступника секретаря авіяції ЗСА для дослідів і розвитку, призначено директором Дорадчої Групи для дослідів і розвитку Аеронавтики, АКАРД, при НАТО. АКАРД, як дослідний центр, був створений для потреб НАТО — держав Північно-Атлянтичного Оборонного Пакту, в 1952 р. Д-р Михайло Яримович, який звернув на себе увагу особливими здібностями і знаннями, від березня 1968 р. був відповідальним за програмування й технічне керівництво розвитку аеронавтики з рамени авіяції ЗСА. До виконування нових обов'язків у Парижі він приступить з 6-го липня 1970 р., координуючи працю провідних науковців з НАТО в ділянці аеронавтики та допомагаючи державам, членам НАТО, в їх аеронавтичних дослідах для спільної цілі

В офіційному пресовому повідомленні з Пентаґону з 14 червня сказано, що д-р Михайло Яримович є українського походження, що він народився 36 років тому, закінчив початкову освіту в Зах. Німеччині, прибув до ЗСА в 1951 р., з відзначенням закінчив у 1955 р. Нюйоркський університет, як інженер з аеронавтики, а потім здобув диплом мастера з інженерної механіки і докторат у Колюмбійському університеті в 1960 р. Після праці в приватній корпорації, в НАСА, керівником інженерної системи для програми „Аполло", д-р М. Яримович був призначений при Авіяції, з рамени НАСА, технічним директором програми Літаючої космічної станції з людською залогою. З новим призначенням розпочинається й нова ділянка його наздвичайної праці. Д-р М. Яримович є членом багатьох наукових товариств та має академічні нагороди. Від 1959 р. він одружений з Роксоляною Абрамюк, родина має двох дітей — Таню і Миколу.

Лет „Аполло 14" відкладений на 1971 р.

Вашингтон. — Слідство виявило, що катастрофу космічного корабля „Аполло 13" цього року спричинили занедбання Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації та Корпорацій „Біч Еркрафт" і „Норт Амерікен Раквелл". Внаслідок цього ствердження треба буде поробити численні тести в космічному кораблі „Аполло 14", який мав, згідно з первісним пляном стартувати до Місяця в жовтні ц. р., пізніше дату перенесли на грудень, а тепер виявляється, що „Аполло 14" зможе летіти до Місяця аж в 1971-му році.. Адміністратор Аеронавтичної і Космічної Адміністрації д-р Томас Пейн заявив, що рішення в справі лету „Аполло 14" западе в липні, і що не буде вагання відкласти цей лет на пізніше. Директор Дослідного Центру в Гемптоні у Вірджінії Едґар М. Кортрайт вів слідство в справі того, що один збірник на кисень в космічному кораблі „Аполло 13" експльодував на висоті понад 200.000 миль, спричиняючи те, що астронавти мусіли вернутися на Землю. Причиною експльозії було те, що не випробувано добре вимикачів, що мали контролювати температуру кисню, що був у збірнику. Кисень розігрівся і спричинив експльозію збірника.

Будують апарат для дослідження космічного пороху

Ню Йорк. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомив, що будують апарати, так звану Астрономічну Обсерваторію Високої Енерґії („Гай Енерджі Астрономі Обсерваторі"), яка має досліджувати космічний порох та інші космічні феномени. Цей космічний корабель — обсерваторія важитиме 20.000 фунтів, в тому 12.500 фунтів важитимуть різні інструменти. Цей великан мають викинути в космос за допомогою ракети „Титан 3-Д". Це буде найбільший космічний корабель, який досі збудували ЗСА.

Новий успіх Л. Гуцалюка

Ню Йорк. — Один із найвизначніших американських колекціонерів сучасного мистецтва, Джозеф Гіршгорн, закупив у ґалерії Гільде Ґерст в Ню Йорку три картини нашого маляра Любослава Гюцалюка. Дві з них, а саме: „Кафе Сент Максім" — акварель і „Латинський Квартал" — олія (яку репродукуємо тут), він подарував для перманентної колекції „Палм Спрінґ Дезерт Мюзеум" в Каліфорнії. Одним з донаторів цього музею є також Нелсон А. Рокефеллер, губернатор стейту Ню Йорк. Л. Гуцалюк перебуває тепер разом зі своєю ріднею в Франції.

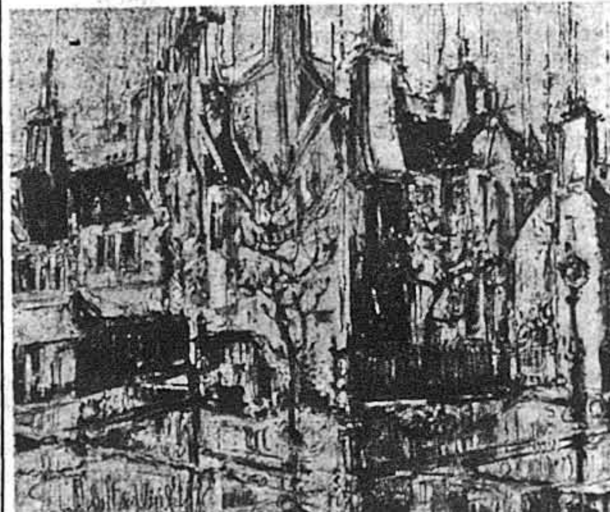

Л. Гуцалюк: „Латинський квартал"

УКРАЇНКА ОЧОЛИЛА НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ ЖІНОК

Пані Галя Гнатишин

Вінніпеґ (КУК) — У вівторок 2-го червня ц. р., на 77 ій Річній Конвенції Національної Ради Жінок Канади, делеґатки жіночих організацій цілої країни вибрали президентом цеї канадійської жіночої централі пані Галю Гнатишин, вдову по нашому сенаторові зі Саскатуну, сл. п. І. Гнатишинови.. Пані Галя впродовж останніх десяти років була членом екзекутиви Національної Ради Жінок Канади, а в останньому році займала пост рекордової секретарки. Як член Екзекутиви, вона брала участь в делеґаціях цієї жіночої централі Канади на конґресах Міжнародної Ради Жінок тому три роки в столиці Ірану Теґерані, а цього року в столиці Тайленду Банкок в Азії.

Пані Галя Гнатишин походить з родини українських піонерів Піць. За фахом вона є вчителькою і по сьогоднішній день є активною в житті української православної громади Саскатуну, де вона була головою Відділу Союзу Українок Канади ім. О. Кобилянської. Цей Відділ в січні цього року вшанував пані Гнатишин спеціяльною вечерею з нагоди її від'їзду на Міжнародну Жіночу Конференцію в Банкок. У минулих роках пані Гнатишин входила до провінційної і центральної управ Союзу Українок Канади.

Бл. п. муж Пані Гнатишин сенатор Іван Гнатишин із Саскатуну, був адвокатом і всі їхні діти, ідучи слідами батька, посвятились правничій професії. Син Роман і Віктор уже практикують адвокатуру, син Давид якраз цього року переходить формальности членства в Асоціяції Адвокатів, а донька Єлисавета в цьому шкільному році кінчить студії права в Торонті.

Національна Рада Жінок Канади має великий вплив на громадське і політичне життя. З українських організацій до цієї Ради Єінок належать централі Союзу Українок Канади, Організації Українок Канади, Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України та Відділи Комітету Українок Канади, централя якого не входить до складу Національної Ради Жінок Канади.

Лерд стверджує посилення американських військ в Західній Німеччині

Бонн. — Американський секретар оборони Мелвін Лерд заявив, що паралельно з відкликуванням американських військ з В'єтнаму внаслідку поступу „в'єтнамізації" тамошньої війни, скріплювано американські збройні сили в Европі. Таким чином Лерд заперечив вперті поголоски, наче б Америка відтягала свої війська з Західньої Европи. Однак американські керівні кола прирекли не послаблювати американських військ в Европі до 30 червня наступного року — після того Америка залишає собі вільну руку. У зв'язку з цим у головній квартирі Атлантійського Союзу (НАТО) в Брюсселі у Бельгії переводиться основні наради, як забезпечити такий стан збройних сил Заходу, щоб вони могли опертися можливому аґресивному наступові совєтських військ в сторону Атлантику та водночас оборонити два скрайні крила — на півночі Норвеґію і на південному сході — Грецію й Туреччину. За газетними твердженнями — військові фахівці схиляються щораз більше в сторону концепції професійної армії, при чому наводять головний арґумент, що щорічних рекрутів не можна в короткому часі вишколити в користуванні найновішими складними родами зброї. Професійні німецька й британська армії в рямцях зінтеґрованих збройних сил НАТО були б чисельно меншими, але краще вишколеними, краще озброєними й більш рухомими. ЗСА втримують тепер в Европі кругло 300.000 війська. Секретар оборони Мелвін Лерд знаходиться в Німеччині на маневрах західньо-німецької і американської армій, що їх переводиться недалеко чесько - словацького кордону.

Бразилійські в'язні прибули до Альжіру, терористи мають звільнити амбасадора фон Голлебена

Альжір. — 15-го червня о год. 11:40 по полудні пасажирський літак привіз сюди 40 бразилійських в'язнів, за звільнення яких терористи в Ріо де Жанейро мають звільнити амбасадора Західної Німеччини Еренфріда фон Голлебена, схопленого минулого четверга. Терористи обіцяли звільнити амбасадора тоді, коли довідаються, що в'язні щасливо прибули до Альжіру. 60-річна жінка, яка прилетіла з в'язнями, взяла з собою 4 дітей відомого терориста Пальви, якого шукає поліція в Бразилії. Ця жінка була господинею в терориста — провідника підпілля Карльоса Лямарка. Альжірський уряд обіцяв дати азиль бразилійцям, які прибули на цьому літаку з Бразилії. Альжір став країною, до якої втікають політичні втікачі, відколи ця країна стала самостійною в 1962-му році, звільнившися від Франції. Західньонімецький уряд висловив подяку Бразилії за те, що випустила в'язнів, щоб звільнити амбасадора фон Голлебена.

„Союз 9" побив рекорд щодо часу перебування у космосі

Москва. — Штучний сателіт „Союз 9" з людською залогою перебував в минулий понеділок вже 14-й день у космосі. Таким чином він побив рекорд, встановлений у 1965 році американським космічним кораблем „Джеміні 7", який перебував у космосі 13 днів, 8 годин і 35 хвилин. Залогу „Союзу 9" становлять 40-річний полк. Андріян Ніколаєв, який у 1962 році пільотував „Восток 3", і 34-річний Віталій Севастіянов, який вперше переводить тепер космічний лет.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП УКЦ ВІДВІДАЄ ФРАНЦІЮ

Париж. — Апостольська Екзархія для українців у Франції інформує, що Їх Блаженство Верховний Архиєпископ Йосиф Сліпий, з нагоди 10-річчя створення Апостольського Екзархату для українців у Франції, відвідає вірних тієї країни. Гість прибуде до Парижа 8-го липня ц. р.

В неділю, 12 липня, Верховний Архиєпископ відправить у Катедрі Паризької Богоматері (Нотр-Дам де Парі) торжественне Архиєрейське Богослуження, яке розпічнеться о год. 9.30. Почесний Комітет, створений з французьких особистостей і представників українських громадських організацій і установ Парижа, прийме Верховного Архиєрея на спільному обіді (бенкеті) о год. 1-ій по полудні. Після того, о год. 4.30, відбудеться на його честь концерт в залі Гаво з участю Візантійського хору з Голляндії, церковного хору при парохії св. Володимира Великого та аматорських мистецьких груп з Парижа. Їх Блаженство Йосиф Сліпий відвідає такі осередки: Ліон, Мец, Страсбурґ, Ліль, Везін-Шалєт, Бордо, Сарсель та очолюватима прощі до Лізіє і до Люрду. Докладніші інформації будуть подані пізніше.

Посмертно відзначили сл. п. полк. Євгена Коновальця Европейським Хрестом Заслуги

Роттердам. — Голова Ради Голляндських Комбатантів, відомий член антифашистського Руху Спротиву під час другої світової війни, В. Бонн, промовляючи під час травневих поминок на могилі сл. п. полк. Євгена Коновальця, сказав, що Европа „аж тепер, дуже пізно зрозуміла цілі боротьби полковника Євгена Коновальця". Промовець, поклавши Хреста Заслуги Европейської Комбатантської Ради перед могилою творця Української Військової Організації, УВО, і активного співробітника сл. п. Симона Петлюри в обороні прав незалежної Української Держави у формі УНР, підкреслив, що, змагаючись за вільну Україну й свободу інших поневолених націй, сл. п. Євген Коновалець змагався за свободу всієї Европи. Св. Літургію й Панахиду відправив на могилі сл. п. полк. Є. Коновальця в Роттердамі о. канцлер Д. Дзвоник, промовляли М. Брик із Голляндії та д-р Я. Мусіянович із Франції. Европейська Комбатантська Рада, яка посмертно вшанувала сл. п. полк. Євгена Коновальця Хрестом Заслуги, відома своїми тверезими політичними поглядами та антикомуністичним наставленням. Чимало її членів брали активну участь в боротьбі проти гітлеризму під час другої світової війни. —

Появився четвертий том „Подій в Україні 1914-1922"

Філядельфія. — Кілька днів тому появився четвертий том німецькомовних документів до української історії 1914-1922 років, що зберігалися досі в державних віденських архівах. Ці оригінальні австрійські урядові документи стали доступні, за приписами австрійських архівних властей, по п'ятидесяти роках після того, як заіснували дані події на українських землях та урядового звітування про них австрійських послів і окремих висланників.

Згаданий четвертий том є останнім з черги в межах запляннованої і опублікованої Східньо-Европейським Дослідним Інститутом ім. Вячеслава Липинського у Філядельфії 4-томової серії німецькомовних джерельних матеріялів під спільною назвою "Ereignesse in der Ukraine 1914-1922", що мають служити передусім чужим дослідникам для дослідів і об'єктивного пізнання нашого недавнього минулого. Цей останній том має 469 сторінок друку. Ціла ж чотиротомова серія має 2,251 сторінок, на яких вміщені 1,115 документів.

Праця над відшуканням серед моря архівних паперів, документів, що відносяться до українських справ, змікрофільмування зібраного матеріялу, переписання всього на машинці для друку, впорядкування, відредаґування і спорядження тематичних показників та індексових партій, і, врешті, надрукування всього матеріялу в чотирьох томах зайняло шість років часу, багато енерґії і фінансових засобів. Головну заслугу в появі цьо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Чикаґівська Округа УНС утворила Комісію для досліду Громадської Служби

Чикаґо. — Минулої п'ятниці, 12 червня 1970 року, тут у приміщенні Союзового Дому при Норт Вестерн евеню, відбулися перші післяконвенційні окружні збори УНСоюзу, на яких утворено комісію, завданням якої є прослідити нові методи з'єднування для УНСоюзу нових членів, передовсім молоді. Збори в дуже основній дискусії створили, що це завдання стоїть у прямім відношенні до кожночасної служби УНСоюзу своїй широкій громаді й тому передумовою дальшого росту УНСоюзу є продожування й посилення тієї служби для членів і всієї української спільноти. З уваги на це в обсяг дослідів комісії входитиме також дослідження нових шляхів та засобів УНСоюзу в його традиційній громадській праці. Завдання оформити цю комісію та доповнити її склад доручено ініціяторові комісії проф. Василеві Іващукові та новообраному головному радному й водночас наймолодшому членові Головного Уряду УНСоюзу, інж. Анатолієві Дорошенкові.

Збори, в яких взяли участь 48 представників 23 Відділів Округи, відкрив і ними проводив голова Микола Олек, а в заступстві неприявного секретаря М. Ольшанського секретарював головний радний інж. А. Дорошенко. Голова Округи п. Олек склав справоздання з праці Округи. Зокрема обговорив він справу семинаря для гуртка молодих професіоналістів, які бажають включитися в організаційну працю УНСоюзу й для того потребують пройти відповідний вишкіл. Після довших заходів голови Олека й численних зустрічей з ними, в найближчому часі мають відбутися з ними наради, на яких буде встановлена дата організаційного семинаря.

Приявний на зборах головний секретар д-р Ярослав Падох на вступі свого слова висловив вдоволення та признання Округі з приводу тіснішої співпраці між усіми її

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65c.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Популярність Ніксона

Опитуванням Інституту Ґеллупа виявлено, що протягом останніх двох місяців популярність президента Ніксона зросла в Америці на 6 пунктів. „Вашингтон Пост" дивується, чому це так, коли продовжується В'єтнамська війна, зростає дорожнеча, шириться безробіття і не припиняється похід проти Уряду студентів і ліберального табору. Призадумуючись над цим, коментатор названого щоденника Дейвід Бродер приходить до висновку, що широкі американські кола більше стурбовані протиурядовими критиками, як умовинами й політикою, що їх вони критикують.

Пересічний американець — робітник, службовець, хатня господиня — має вроджений „здоровий глузд", „коммон сенс", і не дуже піддається демагогії. Він знає, що В'єтнамська війна, злочинство й студентські заколоти — це не вина Президента, а спадщина, яку він дістав від попередніх режимів, і що вилікувати всі ті недуги не можна за рік-два. Пересічний американський громадянин знає, що Ричард Ніксон має найкращу волю закінчити В'єтнамську війну без тієї катастрофи для престижу ЗСА, якою було б негайне відкликання всіх військ з промощенням шляху комуністам до влади на цілому Півдні Азії. Американський громадянин знає, що Ніксон має преважку ситуацію, коли в Конґресі існує опозиційна більшість і, зокрема, сенатська Комісія для закордонних справ опанована його гострими противниками з ліберального крила обох партій.

Названий угорі американський журналіст перестерігає ліберальних політиків, щоб були обережними й не наражалися на реакцію збоку широких громадських кіл, які „мають задосить" заворушень в університетських кемпусах і, слушно чи неслушно, головне їх джерело вбачають в ліберальних політиках, інтелектуалах, колюмністах і коментаторах. Доказом різкого звороту в сторону правиці була перемога Джорджа Воллеса в правиборах на губернатора Алабами. Всупереч поглядам незорієнтованих закордонних газет, які вірять комуністичній пропаґанді, що Америка ступає до революції, — настрої американців звернені виразно і рішуче „направо". І тому, всупереч усій лівій та ліберальній кампанії — популярність Ричарда Ніксона не падає, а зростає.

Дипломатія за кулісами

Минулого тижня велику промову в Палаті Лордів у Лондоні виголосив колишній прем'єр і міністер закордонних справ Антоні Іден, тепер лорд Ейвон. Її значення для Америки можна пізнати з того, що замість своєї редакційної статті, цілістю передрукував цю промову „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 15 червня ц. р. У тій промові Іден, проаналізувавши теперішню ситуацію у В'єтнамі, Ляосі й Камбоджі, рекомендував спільні дипломатичні заходи Британії і Франції задля замирення на тому обширі. Він з притиском підкреслював потребу зберігати повну таємницю в таких дипломатичних стараннях, висловивши переконання, що власне прилюдний характер Паризької конференції у справах В'єтнаму спричинився до її повної невдачі.

Іден твердив, що загострення совєтсько - китайського конфлікту сприяє шансам замирення у кол. Індо-Китаї. Мовляв — ані СССР ані комуністичний Китай не можуть дозволити собі на риск — зробити своїм непримирливим ворогом будь - котру з інших великодержав. Хоч Москва вдоволена, що Америка має зовнішні й внутрішні труднощі, вона може теж мати користь із замирення у В'єтнамі. У зв'язку з цим звертає увагу те, що минулого тижня під час перебування в Парижі совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика переведено з ним довгі засекречені розмови, але про політичну сторінку цих розмов не було в комунікаті ані слова. Ні словом британська преса не згадала про політичну сторінку подорожі княжни Маргарити до Юґославії, яка не могла поїхати туди без відома й згоди британського уряду. Не випадково юґославський Тіто сильно стурбований посилюванням совєтської воєнної фльоти на Середземному морі. Адже це Тіто переконав був єгипетського президента Нассера, щоб той запросив Нахума Ґольдмана на розмову, і хоч з тієї візити нічого не вийшло, Тіто напевно не перестав активно цікавитися близькосхідніми справами. Нічого не оприлюднено про розмови індонезійського президента Сугарто з през. Ніксоном на тему В'єтнаму - Камбоджі.

Міжнародна дипломатія діє безперервно різними шляхами. Покищо не видно її реальних наслідків ані в Південній Азії, ані на Близькому Сході. Але раптом Ґолда Меїр заговорила в „кнессеті" уже куди примирливіше. Треба вірити, що одного дня дипломати таки матимуть успіх.

ПИТИ ЧИ НЕ ПИТИ?

Париж. — Стара українська легенда, записана Нестором, розповідає, що князь Володимир Великий, вирішивши змінити прадідівську поганську релігію, розіслав послів у різні кінці світу, щоб придивилися до різних вірувань. Коли посли розповідали Володимирові про магометанство, то вразило його те, що Магомет заборонив уживати алькоголь. Готовий відкинути релігійну традицію, князь не погодився на абстиненцію, заявивши: „Руси веселіє єсть пити..."

Пили наші предки, п'ємо й ми. Але наш спосіб пити дещо відрізняється від французького. Як - не - як, у нас прийнято шукати „веселія" в питті при тій чи іншій нагоді. Французи ж вважають, що при їді, за винятком сніданку, треба обов'язково вживати алькоголь, бо це — мовляв — додаткові кальорії. На арґумент, що зі зростом добробуту людина непропорційно збільшила кількість споживаних кальорій при одночасному зменшенні фізичної праці, а з тим і спалювання тих кальорій, французи філософічно відповідають: „Харчі, надто згущені, — нездорові; щоб полегшити травлення, треба пити, а що найчистіша джерельна вода все ж не така чиста, як вино, то п'ємо вино; тим більше, що ми його продукуємо, і коли зменшити продукцію, то значна частина населення зубожіє..."

Правильне це розумування чи ні, але п'ють французи вино при обіді й вечері, а щоб не скривдити інших, міцніших напоїв, щоб не спиняти торговельної виміни з Британією та іншими країнами, п'ють і віски, і джін, і італійське „Мартіні", і португальське „порто", польську горілку, а найбільші смакуни — американську „Бурбон" чи канадійську „рай" (останню найменше). Всі ці шляхетні трунки заживають перед їдою, як „аперітіф", тобто як засіб підсилити апетит.

Пиття увійшло в звичку. Але при цьому французи з чисто картезіянською логічністю і прозорістю склали ритуал пиття. М'ясо має свої вимоги, риба — свої. До кожного сиру добирається інше вино, залежно навіть від погоди й температури. Зовсім інші вина п'ються до тортів, окрему категорію являє шампанське. Міцніші трунки мають свої години. Вас потрактують як варвара, коли ви зажадаєте віскі перед 11 годиною ранку, або коньяк перед обідом. Зверніть увагу, як вас у Франції обслуговуватимуть, коли ви до устриць замовите горілку, а ще гірше коньяк. Це далеко гірше, як червоне вино до бігосу.

Треба признати, що французи мають справжню культуру пиття. І справа не в тому, щоб бути підхмеленим, справа в тому, щоб пити з смаком, дотримуючись приписів, які увійшли в кров. Не вміти пити — це у Франції дискваліфікує ще більше, як невикошена трава перед хатою в Америці або брак капелюха у жінки, яка їде до церкви на Великдень.

Та не одна складова частина виробленої давньої культури не пасує до сучасної цивілізації. Дійшло й у Франції до брутального зудару між культурою пиття і автомобільним рухом. Кожен „вікенд" приносить бодай півсотні вбитих на шляхах і коло тисячі поранених. На це є багато причин, і Франція поволі береться за їх усунення. Від часу закінчення війни б'ється вона за здійснення пляну будови автострад. Великим зусиллям вдосконалює свою досконалу сітку шляхів: там щось вирівняно, там зроблено тунель, там пущено дорогу поза містом чи містечком. Введено систему зменшення ціни забезпечення при відсутності випадку з вини забезпеченого.

Останнім часом зроблено майже революційний крок: обмежено швидкість на шляхах до 70 миль на годину. Для американців це ніяка новина, але для французів, що не зносять обмежень, це майже революція. Перший „довгий вікенд" на латинські Зелені Свята показав, що цей крок зменшив число нещасливих випадків на 15% у порівнянні з минулим роком.

Але ще перед цим несподіваним вислідом обмеження міністер судівництва пригадав, що коли енерґійна англійка, бувши міністром транспорту, загострила кари для автомобілістів, які сідали за керму, випивши, — на 33% упало в Британії число вбитих на дорогах. Арґумент був розторощувальний, і складено проєкт закону про введення алькотесту у Франції.

Почалась дискусія в пресі, яка початково виявила повну дезорієнтацію загалу. Як же буде? Хіба ж при обіді можна не пити вина? Таж поліцай, який братиме тест, напевно при обіді пив, бо інакше — який же це поліцай, що це за мужчина? Хіба хворий на печінку...

Не інакше зареаґували й посли в парляменті, дискутуючи над проєктом. Посол з Бретанії, де закон дозволяє кожному власникові садка гнати самогон для себе без податку, поставив урядові важке питання: „Чи маєте ви досить в'язниць, щоб посадити у них всіх тих, що автом їдуть з весілля, прийняття з нагоди першого Причастя чи просто з забави?" Комуніст з північної Франції просто закинув урядові диктаторські наміри...

Проєкт передбачав судову кару автомобілістові, в якого викрито у крові 0,8 грама алькоголю. (У Німеччині карають навіть при 1,3 грама, а в країнах „народної демократії при 0,35!). Це викликало якщо не обурення, то заклопотання: 0,8 має здоровенний хлоп, що вип'є тільки один „аперитіф" і лише півлітра вина. Скільки ж тоді взагалі пити пересічному французові невеликого зросту?

І „батьки народу" вирішили: у разі порушення правил їзди чи нещасливого випадку, коли відсоток алькоголю не переходить 1,2, винний дістає лише адміністративне покарання. Перед судом стає лише тоді, коли переходить цей відсоток. Отже, до згаданої норми ще можна додати дві склянки шампанського або чарку коньяку.

Науково доведено, що погіршання якости харчів вимагає збільшеного споживання стимулюючих напоїв — кави чи алькоголю. Завернути людство до вирощування харчів нормальним способом — годі, бо тоді воно не прохарчується, хоч і сьогодні дві третини його голодує. Відібрати людям можливість штучного розвеселення при нервовій втомі, що її викликає наша цивілізація — також важко. Але статистика показує, що, при теперішньому зрості автомобільного руху, у 1980 р. засудженим на смерть чи поранення на дорозі буде кожен п'ятий мешканець Франції. Медично доведено, що наші рефлекси слабнуть при 0,5 грама алькоголю в крові.

Тому треба щось робити, також обмежувати споживання алькоголю, наскільки б він не був традиційним „веселієм" французів. Про це говорять убиті й каліки. Але каліки ще можуть сказати своє слово, а мертві не голосують в жадному парляменті, як слушно завважила одна журналістка.

Т. Дж.

І. К.

ДРУГА НАУКОВА СЕСІЯ РЕДКОЛЕҐІЇ ІНСТИТУТУ ІМ. В. ЛИПИНСЬКОГО

(1)

В одній із заль Сітон Голл Університету в Савт Оренджі б. Нюарку, Н. Дж., відбулась 11 квітня ц. р. сесія Редакційної Колеґії Інституту, влаштована заходами Делеґатури Інституту в Нюарку, очолюваної д-ром Дарією Миндюк, д-ром Борисом Филипчаком, д-ром Ярославом Миндюком і проф. Мирославом Завицьким.

На цю неприлюдну зустріч були запрошені особи в тій чи іншій мірі вже зв'язані з Інститутом і його працею, а головним завданням зустрічі було поінформувати приявних про теми, що мають бути висвітлені виданням чергових томів праць Інституту.

Вступне слово до коло 60 приявних осіб виголосив д-р Борис Филипчак, підкресливши заслуги Липинського в ділянках історії та політичної думки. Доповідач згадав, що безцінні архівні збірки і бібліотека Липинського загинули під час революції на Україні, але Липинський почав на еміґрації знову збирати архівні та інші матеріяли, і всі вони знаходяться тепер в Інституті його імени у Філядельфії.

Велику частину цих архівних збірок становить листування Липинського з визначними діячами культури й політиками, українцями і особами інших національностей. Один із томів цього листування, що матиме коло 400 сторінок, відданий уже до друку, — це листи Дмитра Дорошенка до Липинського. Цей том охоплює листування між роками 1918-1931.

Окрім архіву Липинського, який став підставою архівного фонду й дослідної роботи, Інститут має коло 90 тисяч карток джерельних матеріялів історичного змісту.

Досі Інститут опублікував чотири томи австрійських урядових документів, пов'язаних з історією України 1914-1922 рр., де вміщено 1,115 оригінальних документів. Запляновано у серії документів видання оригінальних звітів польського Генерального Штабу, що стосуються українсько-польських взаємовідносин, а головно польсько - української війни 1918 і 1919 рр.

Головна увага Редакційної Колеґії і всіх інших чинників Інституту, — казав доповідач, — зосереджена на 25-томовому в и давничому проєкті літературної спадщини Вячеслава Липинського та його архіву.

Ця дослідча, видавнича й колекціонерська праця Інституту уможливлена жертвенністю членів Редакційної Колеґії та Управи Інституту і фінансовою поміччю 50 дотеперішніх членів - фундаторів Інституту, які внесли або вносять частинами не менше як по тисячі долярів. Доповідач подав до відома три прізвища, які заслуговують на ім'я справжніх творців фінансово - видавничої і організаційної бази Інституту: п. Дмитра Микитюка з Вінніпеґу, який фундує перших п'ять томів Архіву В. Липинського коштом 25 тисяч долярів, інж. Юрія Яцева з Нюарку, який уфундував IV том австрійських документів коштом 3 тисяч дол., і д-ра Дарії Миндюк, яка впродовж півріччя мин. року зібрала на терені Нюарку, з допомогою свого чоловіка д-ра Ярослава і проф. М. Завицького, понад 8 тисяч дол.

Крім меценатів і членів-фундаторів, Інститут має коло 200 допоміжних членів, які вносять менші датки до каси Інституту.

До цього доходить зовсім безкорислива праця Управи Інституту та кількадесятьох науковців, що, як фахівці свого діла, зайнялися збереженням, упорядкуванням та редаґуванням архівних матеріялів. Серед них особливо прислужився спочилий недавно у Відні о. проф. Теофіль Горникевич, редактор згаданих уже 4-ох томів австрійських документів.

Згадавши цих працівників Інституту, які з великою посвятою і витривалістю розшифровують часто дуже тяжкі рукописи і переписують їх на машинці, доповідач привітав присутніх на зустрічі членів Центральної Управи з Філядельфії (Е. Зиблікевич і В. Кострубяк), членів Управи Нюарської Делеґатури (Д. і Я Миндюки і М. Завицький), приявних членів Редколеґії (О. Данко, Р. Залуцький, Е. Зиблікевич, І. Коровицький, Е. Пизюр, В. Рудко, І. Л. Рудницький, Б. Цимбалістий) та всіх нюарських членів-фундаторів (крім уже названих, пані Ірина Засицька і д-р Ілля Карапінка).

Вітаючи, зокрема, доповідачів, д-р Б. Филипчак покликав як першого голову Редколеґії Інституту і головного доповідача д-ра Євгена Пизюра, професора політичних наук університету Ст. Луїс.

Д-р Пизюр доповідав про „Закон землі й закон капіталу" в мисленні Липинського. За переконанням Липинського, у світі відбувається боротьба двох сил—традиційної, що спирається на володінні землею, і нової, що випливає з посідання капіталу. Ці сили усобнюються в постатях хлібороба і біржового грача. У хлібороба наявна віра у спасенність праці власних рук і у потребу обороняти мечем цю працю, а у торгівця — віра в особистий сприт і спекуляцію. Це два непримиренні світи й світогляди, дві протилежні соціяльні площини, два психічно відмінні типи: голова сільського господарства, що вважає себе за відповідального перед своїми предками та нащадками, і член анонімного акційного товариства, для якого „нація — це я", себто середовище, придатне для кожночасного використовування.

Домовлености між цими двома світами бути не може, і, якщо перший принцип програє, то щезне культура европейських націй. Існує зудар між принципом, який відповідає біологічній нерівності та законам асиметрії в природі, і принципом демократичним, числовим, де в обличчі золота існує рівність чисел, а не людських одиниць. Властивістю хліборобського світогляду є ірраціональність, цілком чужа ліберальному міщанинові, інтеліґентові чи півінтеліґентові, комуністові чи фашистові, які змагаються за владу і для яких люди — це числа, що з них розум може витворяти довільні комбінації.

Липинський признає, що при несприятливих соціяльно - історичних умовинах можлива тимчасова перемога закону анонімового капіталу, але ця перемога не може бути довготривалою, бо вся тенденція і характер закону капіталу протиприродні. Вже нині бачимо процеси глибокого розкладу анонімового світу.

Доповідач д-р Роман Залуцький з Чикаґо говорив про особисті листи Липинського, підкреслюючи їхнє значення для вивчення постаті автора. Липинський, — цей визначний історик, соціолог і мислитель, стає в листах безпосереднім, людським, зрозумілим. Опубліковане Інститутом листування Липинського покаже постать Липинського в усій рельєфності.

Заслуга Інституту в тому, що він не дає справдитись песимістичному здогадові самого Липинського:... „нема коли писати для друку, все йде в листування, яке загине в прірві українського забування".

Листування Липинського відкриває перед дослідником незмірне поле думки в питаннях нашого збірного життя як нації.

На закінчення п. Іван Коровицький з Філядельфії говорив про листування інших осіб з Липинським, обмеживши свої спостереження двома кореспондентами, — Дмитром Дорошенком і Осипом Назаруком. Часово їхні листи охоплюють той самий

(Закінчення на стор. 3-ій)

ТЕРОР І СОВІСТЬ СВІТУ

11 червня ц. р. загін північнов'єтнамських комуністичних військ наскочив на село Барен за 17 миль на південний схід від великого міста Данангу в Південному В'єтнамі і впродовж годинидвох вбив 70 тамошніх цивільних мешканців, понад 30 інших поранив та спалив 136 хат. Доконавши таких „геройських" вчинків, комуністи зникли. В американській пресі вістка про це обмежилась кількома рядками на дальших сторінках, а поза тим ніде не було ніякого відгуку.

Коли ж у березні 1968 році одна американська чота прийшла до насиченого аґентами В'єтконгу села Сонгмі, переживши перед тим страхітливі бої в джунглях, і вбила кількох селян, запідозрівши їх у співпраці з ворогом, — американська і закордонна преса цілими тижнями розписувалась про „масакру". Визначено слідство, очолюване генералом, їздили до того села з Вашингтону урядові й конгресові комісії й сипалися громи на військове командування, на старшин, підстаршин і вояків.

Масовий кривавий терор супроти невинних людей, щоб творити хаос, згущувати атмосферу й підривати існуючий лад, це в XX сторіччі винахід комуністів. Терор існував і в найдавніших часах, у старовинній і середньовічній історії. Але тоді він був виявом диких, примітивних інстинктів, а не холодно придуманим засобом політичного режиму. До такого рівня підтягнули терор власне теоретики й практики комунізму.

В'єтнамська війна, зокрема, розпочалася від масової т. зв. терористичної акції, що її повів заснований в 1957-58 рр. у Південному В'єтнамі північнов'єтнамськими комуністами т. зв. Фронт Національного Визволення і його збройне рам'я В'єтконґ. І терор триває у Південному В'єтнамі вже понад 10 років. Але за ввесь той час організація Об'єднаних Націй не забрала в цій справі ні разу слова, бо, мовляв, В'єтнам не є їхнім членом...

Ця байдужість супроти звірства, знущань і жорстокости, започаткованих періодом „воєнного комунізму" в 1918 р. у колишній царській імперії і продовжуваних дотепер у різних частинах земної кулі, куди тільки докотилась комуністична зараза, ця байдужість совісти світу є найбільшим актом обвинувачення супроти різнонаціональних фарисеїв, які бачать зло скрізь, тільки не в комунізмі.

Степан Смерека

ОБЛАВА

(2)

Відчинилися двері з легеньким скрипом. Коли Михайло ввійшов у невеличкі сіни, Марта обвила його шию руками і привітала свого милого довгим гарячим поцілуєм. Михайло пригорнув її до себе і став ніжно цілувати її уста, очі, брови. Вона тулилася до нього, обпікаючи його розхрістані груди своїми дівочими грудьми.

— Михайле !Марто! Де ж ви там запропали? Вечеря вже готова.

— Зараз, тільки ось двері замкну, — відповів Михайло.

Марта ще раз міцно притулилась до Михайла, обвила його шию руками і міцно впилась в його розхилені уста. Потім, як вивірка, вислизнула з його обіймів і метнулась до кухні.

Михайло замкнув сінешні двері на ключ і заложив грубий залізний дрюк за міцні скоби.

Ганна повісила на вікно ковдру і засвітила лямпу. Михайло швидко помився, переодягнувся і причесав свою розкуйовджену чуприну .Ганна подала вечерю. Михайло кинувся на їжу, як голодний вовк на спійману жертву.

Після вечері Марта побігла додому. Їй недалеко. Не хотіла навіть, щоб Михайло провів її: ще хто побачить, що він сьогодні вдома.

Погасили світло. Помолилися і полягали спати. Зірвався сильний вітер, задзвеніли шибки від раптового сильного дощу. Сліпуча блискавка прорізала чорне небо. Заревів грім.

— „Не пам'ятаю громів у таку пізню пору року. Це ж уже листопад. Щось дивне діється в природі. Ніхто не всилі збагнути таємних її законів", — снувалися думки в Михайловій голові.

Шум вітру й дощу заколисували Михайла до сну.Важкі повіки закривали втомлені очі. Ще мить — друга і Михайло пірнув в обійми солодкого сну.

Розбудила його Ганна, сказавши, що скоро світатиме. Михайло схопився на рівні ноги й почав одягатися. Поголився і помився над церберкою холодною водою.

— Нікуди не йди, Михайле, зараз будеш снідати. Ось тільки збігаю до Мартиних батьків та позичу боханець хліба, бо наш уже скінчився.

— Гаразд, іди Ганю, тільки не барися, бо напевно сьогодні знов буде облава.

Ганна накинула на себе стару хустку і вибігла з хати. Надворі падав дощ. Щоб скоротити дорогу, вона побігла болотистою стежкою городами.

Михайло тим часом натягнув на себе грубий вовняний светер, приготовив ватянку та „плащпалатку" і поклав їх на лаву під вікном. Потім вийняв з-під подушки пістолю та останню ґранату. Став навпроти заплаканого вікна і, задумавшись, дивився на розгрязлу від дощу дорогу та цвинтар.

— „Скільки то поколінь односільчан лежить он там під похиленими, оброслими мохом, хрестами? На багатьох із них вітри й дощі зовсім злизали написи. Декотрі кам'яні плити так глибоко врізалися в землю, почорніли й поросли мохом, що їх зовсім не видно. Ніхто вже тепер не знає в селі ні імени, ні роду тих мерців. Та хіба це має значення? Усі знають, що сплять там сном вічним їхні діди й прадіди, сягаючи найдавніших часів, відколи народилося їх рідне село."

За годину під хатою почулись легкі кроки. Михайло стрепенувся. Повернулася Ганна з хлібом і почала подавати снідання.

— Їж, Михайле, швидше і сховайся кудись. Я оце, повертаючись з хлібом, зустріла стару дячиху, яка йшла з крамниці. Вона казала, що бачила кілька вантажних авт, а в них повно війська. Одна автомашина застрягла в багнюці і ніяк не може виїхати.

— Де бачила дячиха ті машини?

— Недалеко сільради. Вона казала, що... — не докінчила Ганна, бо надворі зчинилась стрілянина. Михайло схопив пістолю і підбіг до вікна. В саду і на дорозі біля цвинтаря не видно було нікого.

— Ганю, піди до світлиці і поглянь но у вікно, що там діється на городах і в садках...

Ганна метнулась у світлицю. Знов затріскотали черги автоматів. Михайло дивиться у вікно, але нічого не бачить. Аж ось раптом на цвинтарі між могилами щось заворушилося... Чи так йому здалося? Та ні, ось знову... рухається... У протилежному боці цвинтаря, з-поза трупарні, вискочило декілька совєтських автоматників. Кожен із них випустив чергу з автомата в тому напрямі, де рухалася якась постать. Потім автоматники один за одним пробігли яких вісім-десять кроків і попадали ницьма, ховаючись за напівзруйновану стрілецьку могилу. Через кілька хвилин двоє вискочили із-за могили і знов побігли з десять кроків, ховаючись за кам'яні хрести. За ними підбігло ще четверо. Тепер вони не стріляли, а просто, крадучись, підбігали щораз ближче до своєї жертви.

Михайло похапцем одягнув ватянку, накинув на себе „плащпалатку", схопив шапку-вушанку, ґранату і вийшов у сіни. У відкриті двері побачив у світлиці Ганну. Вона притулилася до стіни біля вікна й з острахом дивилась на подвір'я.

— Як там, Ганю?

— Нема нікого. Тобі треба втікати, Михайле. В разі чого, що ти один тут вдієш? — шептали нервово бліді уста Ганни. Від швидкого віддиху високо піднімалися дівочі груди. Все її тіло дрижало. Дивилась на брата широковідкритими великими очима.

Знов почалася стрілянина. Ганна нервово здригнулась.

— „Стріляють на цвинтарі, Чубарики*) намагаються когось зловити. Мабуть, поранений, бо не втікає, а тільки повзе поміж могилами. Треба б допомогти йому якось. Але як і чим? Хіба одною ґранатою багато навоюєш?! Ех, коли б відповідна зброя була в руках!" — бідкався Михайло.

— Кого це, кажеш, ловлять?

— Не знаю, Ганю. Не міг розпізнати. Напевно хтось із наших. Я мушу йти, Ганю. Ти заспокойся.

Він легко відчинив двері й обережно виглянув надвір. Нема нікого.

— Побіжу в окопи, Ганю. Якщо буде дуже небезпечно, піду окопами до Звенигородських лісів. Там наші, — заспокоював сестру.

Пригнувшись, Михайло вислизнув надвір і кількома скоками опинився за плотом. Присів на мить, розглянувся і, мов стріла, побіг за клуню, а звідтам у напрямі окопів. Добігши до окопу, зіскочив униз і побіг далі аж до самої дороги.

Зупинився і почав розглядатися. Знов зацокотали автомати. Большевиків не видно. Вони на тому боці цвинтаря, за пагорбом. Зате йому тепер добре видно того, на кого так завзято стріляють напасники. Він лежить за великим кам'яним хрестом і, спершись на лікті, періщить з автомта по ворогах, як тільки ті піднімаються на ноги і починають бігти в його сторону.

На щастя, вони ще Михайла не запримітили. Він вирішив обійти їх з правого боку. Туди саме тягнувся ще окіп. Побіг управо. Зупинився біля самого цвинтаря в тому місці, де густо стояли великі кам'яні хрести. Виліз з окопу і почав повзти, не відриваючись від мокрої брудної трави. Доповз до хрестів і зупинився. Підвівся на руки і почав пильно стежити, що діється перед ним. Стрільба вщухла. Совєтчики поча-

*) Чубарики. — совєтські солдати, прозвані від того, що носили гостроверхі шапки (будьонівки).

(Закінчення на стор. 3-ій)

Вашингтон у поклоні Пророкові

15 березня ц.р. записався, як День Тараса Шевченка в історії Української Вашингтону.

Шевченківські святкування почались міжстаничним пластовим апелем Філядельфії, Балтимору і Вашингтону о год. 3-ій по полудні біля пам'ятника; апель тривав до год. 4-ої.

Потім відбулося зложення вінка, програму якого спонзорував Вашингтонський Метрополітальний Відділ УККА. Під пам'ятником зібралось 150 громадян Вашингтону, щоб віддати поклін Великому Синові України. Голова Відділу, інж. Володимир Задорецький, відкрив це свято о год. 4:30 і попросив о. митр. Юрія Гулея, пароха Української Православної Церкви св. Андрія, відмовити молитву. Відбулася церемонія складання вінків. О. митр. Гулей в асисті двох представників від консисторії Укр. Пр. Церкви, д-ра Костя Варварова і Віктора Кулія і шкільних дітей правосл. парафії, поклав вінок від Української Православної Церкви в ЗСА і в країнах Полудневої Америки. О. Мирон Созанський, парох Укр. Католицької Церкви св. Родини, в асисті шкільних дітей католицької парохії, зложив вінок від Української Католицької Церкви. Мгр. Богдан Скасків, в асисті репрезентантки молоді, Марусі і Софійки Наконечних, зложив вінок від Метр. Відділу УККА та інших організацій Вашингтону. Святочне слово виголосив д-р інж. Василь Наконечний, голова Відділу Укр. Інженерів, чемпіон за гармонійну співпрацю на громадській ниві. Промовець підчеркнув, що всесторонні спів дія творчих сил нашого народу були грунтом, на якому виростали найсвітліші моменти в тисячолітній історії України. Особливо чітко в промові була показана постать Шевченка, біля котрого, немов під святим прапором національної єдности, на протязі багатьох поколінь, наш нарід розбитий регіональними різницями, став сцементованим монолітом, модерним народом. Кінцеву молитву провів о. Мирон Созанський, а громада відспівала „Заповіт". Інж. Задорецький подякував громадянству за численну участь у святі та звернувся з закликом взяти участь у Шевченківській Академії, підготованій Об'єднанням Українців Вашингтону в авдиторії Церкви Пілігримів.

На Академії після американського гимну (фортепіян — проф. Оксана Чорна), хор під диригентурою о. Петра Будного відспівав „Заповіт". Голова Об'єднання д-р Олесь Ломацький представив головного промовця, проф. д-ра Миколу Степаненка, віце-президента УНР. Промовець розвинув доповідь на тему: „Шевченко — Вашингтон — Америка і ми". Як Вашингтон є батьком-основоположником американської незалежної держави, творцем американської нації, так Шевченко є батьком національного, культурного і державного відродження України.

У вокальній частині академії ансамбль бандуристок під керівництвом д-ра Ігоря Масника виконав три пісні до слів Шевченка. Треба відмітити, що наш ансамбль бандуристів має вже за собою кількарічну світлу традицію.

Вперше на вашингтонській сцені вітали ми сопрано Анну Гавдяк, яка захопила нас красою і силою мелодійного голосу, виконавши три пісні. Фортепіяновий супровід, у виконанні пані Оксани Чорної. На довгі оплески солістка виконала ще одну пісню. На кінець виступив імпозантний своїм особовим складом і чудовими українськими строями Мішаний Хор під вправною рукою свого дириґента-ентузіяста о. П. Будного. Хор задоволив мистецький смак публіки, виконавши дві пісні.

В програмі були ще дві декламації. Одну виконала в англійському перекладі англомовна кляса при школі українознавства під керівництвом учительки Марії Сокіл. Друга деклямація „Я пізоемлі пройшов" поема невідомого автора, у виконанні пані Юлії Ломацької, подобалася публіці глибиною свого змісту.

Академія закінчилася співом національного гимну.

Успіх цьогорічних Шевченківських святкувань треба завдячувати заходам провідників місцевих організацій, котрі скоординували свою працю на базі загального добра громади.

Т. Дячок

ОБЛАВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ли поволі підніматися з землі. Михайло не сподівався, що вони так близько від нього. Кроків двадцять, двадцять п'ять, не більше. Михайло сягнув по гранату. Підповзти б ще трохи ближче. Вороги не бачили його й не підозрівали, що хтось крадеться за ними вслід, і поволі йшли вперед до того місця, де лежав невідомий герой. Але чому він перестав стріляти? Поранений і знепритомнів чи набоїв не стала?

Ось вони підійшли до того місця, де тільки де-не-де стоять хресті, і зупинились. Михайло повзе поміж могилами з гранатою в руці і не зводить очей з ворогів. Вони проти вітру не чують. Ось він уже зовсім близько. Серце молотом гатить у грудях. Так, досить! Тепер, здається, найвигідніший момент. Та ще вони, дурні, так близько один від одного стоять. Так вам і треба, кляті.

Михайло відбезпечив гранату, шарпнув за ручку і жбурнув між ворогів. Вибух... Шестеро повалилось на землю. Михайло скочив на ноги і побіг до юнака, що лежав непорушно за великим кам'яним хрестом. Добіг, припав до нього й обережно підніс його голову. Мало не крикнув. Був це зв'язковий Юрко з сусіднього села. Він був мертвий. В устах і за правим вухом зціпеніла кров.

Недалеко щось ніби гепнуло. Михайло обернувся і побачив, що один з ворожих солдатів намагається встати. Михайло схопив автомат мертвого Юрка і випустив чергу недобитому ворогові. Але й той, майже рівночасно з Михайлом, випалив із свого автомата. Михайло відскочив за хрест. Солдат упав і вже не рухався. Раптом Михайло відчув, що щось гаряче тече за рукавом сорочки правої руки. Невже поранений? Так і є. Рука спливає кров'ю і починає терпнути.

— „Хоч би кістки були цілі" — подумав Михайло. — „Треба йти додому й перев'язати рану".

В селі ревіли мотори вантажних автомашин. Мжичив легенький осінній дощ.

— „Поспішаєть сюди. Чуйте, кляті, стріляниму й вибух..."

Михайло швидкими кроками пішов до окопу, окопом підбіг до дороги, а там через дорогу і знов зіскочив в окоп. Вже недалеко. Права рука обвисла, як мертва. В очах мерехтіли чорні кружальця. Ось уже і клуня. Ледве видряпався з окопу. А мотори ревуть все ближче й ближче. Відчинилися двері в сінях. На порозі Марта й Ганя. Ще кілька кроків, ще... ще... Нарешті. Слава Богу! Він похитнувся біля самого порога. Марта й Ганна підхопили його і повели в кухню. Посадили на лаву й почали роздягати. Ганна метнулась і закрила двері. Потім побігла до скрині й дістала бандаж і вату. А ще ось і спирт є.

Обмили дівчата рану, змазали спиртом і перев'язали. Помогли Михайлові зняти чоботи, підмостили йому під голову подушку і поклали обережно на лаву.

— Якщо прийдуть до нас, то пропали ми всі! — сказала Ганна.

— Не думаю, щоб прийшли, вони у вас були вже вчора.

Машини вже зовсім близько. Аж земля трясеться. Ось вони вже минають хату. Ідуть далі. Біля цвинтаря зупинились. З кабіни вийшли командир і голова сільради. Командир щось крикнув, і кілька солдатів зіскочили з автомобіля. Побігли на цвинтар. Здалеку побачили трупи. Підійшли до вбитого Юрка. Оглядали з усіх боків. Потім голова сільради щось довго говорив з командиром. Пояснював, мабуть, що вбитий із сусіднього села.

Марта з Ганною дивились у вікно й тремтіли. Ждали, що буде далі. Командир показував рукою на побитих солдатів. Звелів, мабуть, покласти їх на автомашини. Так і є. Бо ось рядові кинулися до побитих, схопили за руки й ноги й почали переносити до авт. Перенесли, повилазили самі на автомашини, командир сів у кабіну й поїхали на шосейну дорогу.

Марта й Ганна полегшено зідхнули. Застогнав Михайло. Обоє кинулись до нього. Він відкрив очі. Бліді уста усміхнулися. На нього дивилося дві пари очей. Одна пара, як волошки — це Марта. Друга пара карі — це Ганна. Був щасливий, як дитина.

(Кінець)

Іван Хрін з Віндзору жертвує 16.000 долярів на Шевченківську Фундацію

Відомий діяч і щедрий жертводавець та один з перших фундаторів Шевченківської Фундації п. Іван Хрін з Віндзору переслав цього місяця новий даток $ 14.,900, доповнивши свої попередні вплати на Шевченківську Фундацію до повної суми $ 16.000.

Цим королівським датком п. Хрін заняв почесне місце серед меценатів Шевченківської Фундації, поміж якими є бл. п. Михайло Нападій з Брокстону в Саскачевані ($12.000), о. д-р В. Кушнір, президент КУК ($ 10.000), Стефан і Марія Янківські з Вінніпегу ($10.000), Товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка в Кенорі, Онтаріо ($ 11.000) і Український Робітничий Дім в Тороль, Онтаріо ($ 5.000). Разом всі шість меценатів Шевченківської Фундації вплатили $ 64.000, що дає майже 5-ту частину (18%) всіх дотацій одержаних на фундацію по кінець місяця березня ц. р.

Ціле життя нового мецената Шевченківської Фундації це шлях безперервної і відданої служби українській справі. Пан Іван Хрін уродженець Збаражської землі, де він покінчив народню школу й середню освіту в нижчих клясах гімназії. Вісімнадцятилітній він зголосився в листопаді 1918 року добровольцем до української армії і в рядах Збаражського куреня перебув всю визвольну війну на польському і большевицькому фронтах. Збаражський курінь спеціяльно відзначився в боях під Чортковом, Денисовом і Бережанами в часі т. зв. „Чортківської офензиви". Після переселення до Канади в 1929 році, п. Хрін стає активним членом Української Стрілецької Громади, Українського Національного Об'єднання, Українського Народного Союзу та незаступимим членом в управах відзорного Відділу Комітету Українців Канади.

Перед Шевченківською Фундацією — величезне завдання. Покликана до життя волею української громади в Канаді, Шевченківська Фундація несе відповідальність за збереження й розвій української культури та за скріплення знамен українськоі ідентичности в Канаді. Це історичне завдання Шевченківська Фундація зможе виконати лише при активній допомозі цілої української громади, для якої безсмертним прикладом служитимуть славні імена її меценатів і фундаторів, а між ними ім'я найновішого мецената Івана Хріна з Віндзору.

ДРУГА НАУКОВА СЕСІЯ РЕДКОЛЕГІЇ ІНСТИТУТУ ІМ. В. ЛИПИНСЬКОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

відтинок часу (20-ті роки), про яскраві розбіжності в зацікавленнях, є в і тогляді цих двох кореспондентів та місця їх перебування творять корисне й цікаве доповнення інформацій й тематичного поля. Листи Дорошенка приносять інформації про творення й діяльність Українського Вільного Університету в Празі, Українського Наукового Інституту в Берліні та інших високих шкіл, як також про працю Дорошенка й Липинського над низкою наукових творів і загалі про український науковий світ. Листи ж Назарука, писані з-за океану, виповнені відомостями про політично - партійне, громадське та церковне життя української заокеанської еміграції і діялогами на теми літературні, нашого історичного минулого й політичного думання.

Листи Назарука повні побутових подробиць, листи ж Дорошенка значно коротші, хоч у сумі об'єм їх майже однаковий, і приносять більше вісток про інтелектуальну верхівку тогочасної української еміграції в Европі. Той і той часто зміняли місця замешкання, зустрічали багато цікавих осіб і обидва мали дар спостерігати і описувати бачене.

Іхні особисті архіви загинули під час другої світової війни, і лише пильності Липинського - збирача належить завдячувати, що подробиці особистого й громадського обличчя цих двох небуденних осіб залишилися й закріплені й незадовго стануть доступні дослідникам найновішої історії України.

Президіюючий д-р Борис Филипчак подякував ще раз доповідачам та учасникам Сесії і запросив їх на вечерю в студентській їдальні університету, що її влаштувала місцева Делегатура Інституту ім. В. Липинського, старанням д-р Дарії Миндюк і запрошених нею пань.

АРГЕНТИНСЬКА ВІЙСЬКОВА ХУНТА найменувала на президента країни генерала бригади 50-річного амбасадора до ЗСА Роберта Марселя Левінгстона, який вже прибув до Буенос Айресу і конферував із членами хунти. Владу має перебрати в четвер 18 червня. Про номінацію повідомив голова хунти адмірал Альберто Педро Гнаві, який заявив, що ще не знати, чи Левінгстон буде урядувати як президент, чи тимчасовий президент, бо ця справа ще не вирішена. Представник хунти заявив раніше, що головним її завданням — дати країні конституційну владу. Генерал бригади Левінгстон — це спеціяліст від розвідки. Хунту становлять адмірал Гнаві, генерал поручник Алехандро Авґустін Лянуссе і генерал Рей.

У глибокому жалі і смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих в Україні та на еміграції, що дня 5-го червня 1970 року в шпиталі Равен, Огайо, після важкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлася в Бозі на 88-му році її сповненого жертвенности життя, наша Найдорожча і Незабутня МАМА і БАБУНЯ

бл. п.
МАРІЯ КРУЦЬКО
з дому ФЕЩИШИН

вдова по бл. п. ІВАНОВІ, учителеві Любачівщини.

Трудолюбива учителька народних шкіл в Любачівщині в Західній Україні на протязі 37 літ, особливо довголітня управителька школи села Липовець. Залишилася без мужа після переходу УГА за Збруч, який був в'язнем УГА і замученим большевиками. Належала до Т-ва УПТ і Т-ва „Просвіта" в Україні.

Покійна походила з Перемишля. До ЗСА приїхала в 1949 році. Жила в Клівленд і Кент, Огайо.

ПОХОРОН відбувся дня 9-го червня 1970 р. на цвинтарі грек-кат. церкви св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку і пошані:
син — ЕВГЕН
дочки: ОЛЕНА НИКОЛИШИН з мужем СТЕПАНОМ і сином РОМАНОМ
ІРЕНА ГАВУР з мужем МАРІЯНОМ і дочками: ХРИСТЕЮ і ЛЮБОЮ
Ближча і дальша Родина

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

з глибоким сумом повідомляє Українське Громадянство, що 13-го червня 1970 р. в м. Міннеаполіс, після тяжкої хвороби, на 68-му році життя померла наша відома ПИСЬМЕННИЦЯ і РІЗЬБАРКА

ОКСАНА ЛЯТУРИНСЬКА

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Президія ОУП „Слово" просить всіх тих шанувальників таланту Покійної, що хотіли б відзначити її пам'ять, замість квітів на могилу, жертвувати на будову пам'ятника і на упорядкування архіву та мистецької спадщини Оксани Лятуринської. Пожертви виписувати і посилати на адресу: "Slovo", 2 East 79th St., New York, N.Y. 10021 — з зазначенням „Фонд Лятуринської".

У ШОСТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого МУЖА

бл п.
Проф. АТАНАЗІЯ МИДЛЯКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАРАСТАСОМ

у вівторок, 23-го червня 1970 року

о год. 7:30 рано

в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
(7-ма вулиця)

про що повідомляє і запрошує Родину, Приятелів і Знайомих

дружина МАРТА МИДЛЯК

ПОДЯКА

З Волі Господа Бога, дня 5-го червня 1970 року відійшла від нас у життя вічне наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.
МАРІЯ КРУЦЬКО

З глибокою вдячністю висловлюємо нашу подяку Всечеснішому отцеві М. Павлишинові за повне посвяти відслужбування Покійної в шпиталі, за духову потіху, за відправу похоронних Богослужень і сердечні слова в Церкві, Покійній на прощання та відпровадження її Тлінних Останків на цвинтар.

Дякуємо щиро Всечеснішому о. І. Оришкевичеві за відправу Парастасу, а дякам п. Гнатюкові і п. Лівому за зворушливий лірично-жалібний похоронний спів.

Окрема подяка належиться п. проф. Г. Голембіовському за теплу зворушуючу, повну пошани і поетичности нагробну промову, сердечні слова прощання від Клівлендської Учительської Громади і від Його Рідні.

Щиро дякуємо нашим Приятелям: п. Т. Загаєвичеві, мгр. Я. Говиковичеві, проф. Г. Голембіовському, мгр. Я. Криштальовичеві і п. А. Ящишиновi за віддання пошани і несення труни Покійної, а Вельмишановним паням Наталі Голембіовській і Марті Сидір за щиросердечну допомогу у дружніх заходах скромного прийняття присутніх після похорону.

Глибока подяка всім Приятелям і Знайомим Покійної, які віддали останню прислугу Покійній, взяли участь в заупокійних Богослуженнях і похороні, поспішили нам з висловами співчуття, склали пожертви на поминальні Служби Божі і квіти на могилу.

Вкінці наша щира подяка п. Михайлові Колодієві, власникові похоронного заведення, за його уважливе і повне гідности переведення похорону.

Нехай Господь Бог нагородить і благословить Всіх за молитви, за всю доброту для нас, бо ми глибоко відчули в годині нашого смутку, що наші Приятелі були з нами. Велике Спасибі!

РОДИНА

У 65-ліття музики і диригента Богдана Сарамаги

Сцена з 3-ї дії оперети „Чародійна Сопілка" — у дідича. На передньому пляні молодеча оркестра, диригує проф. Богдан Сарамаґа.

Дітройт. — У квітні місяці 1970 р. майже 2 000 глядачів щиро оплескували в Гемтремку, біля Дітройту прем'єру — дві вистави — найновішої української оперети для молоді й старших „Чародійна Сопілка", постановником і співавтором якої був викладач музики з американським „мастером деґрі" та правом викладання в середніх школах Америки, диригент і режисер проф. Богдан Сарамаґа. Оперету „Чародійна Сопілка" задумав і розпочав писати сл. п. Ярослав Барнич, але задум докінчували щодо тексту п'єси — Леонід Полтава, а щодо музики — композитор Василь Овчаренко і проф. Б. Сарамаґа, який дописав близько 10 пісень і частково змінив дію, щоб дати змогу виступити на сцені більшій кількості, коло 200 виконавцям — середньошкільної молоді з української к а т о лицької школи Непорочного Зачаття, що її провадять Сестри Василіянки. Та спільна праця увінчалась повним успіхом; від глядачів оперети були висловлені побажання зафільмувати „Чародійну Сопілку", щоб її могли побачити українці в різних країнах світу, та випустити платівки.

Не зважаючи на видатну працю в ділянці музики й режисерування вистав та диригентства, про проф. Богдана Сарамаґу мало знають за кордоном. З нагоди 65-ліття з дня народження, подаємо короткі біографічні відомості про нього, як одного з невтомних працівників на українській музично-вокальній і театральній ниві.

Богдан Сарамаґа народився в 1905 р. в Тернополі, Зах. Україна. Там закінчив гімназію і приватно вчився гри на скрипці. В 1924 р. його прийняли до львівського театру „Бесіда", директором і мистецьким керівником якого був И. Стадник, і там Б. Сарамаґа працював у оркестрі, як перший скрипаль та концертмайстер, а одночасно вивчав музику в польській консерваторії. Закінчивши консерваторію в 1927 р. з дипломом, одержав право викладати музику в державних школах. Працював як диригент у Львівському театрі та у Станиславівському ім. Тобілевича. Від 1935 до 1938 р. проводив мандрівним театром оперети, який сам організував. За першої большевицької окупації Західньої України працював музичним керівником в театрі ім. І. Франка в Тернополі, за німецької окупації був директором міського театру ім. І. Франка в тому ж місті, працював музичним і мистецьким керівником, диригуючи операми („Травіятта", „Ріголетто", „Тоска", „Паяци", також оперети), що йшли в тому театрі.

Під кінець Другої світової війни проф. Богдан Сарамаґа прибув до Німеччини і в 1945-50 роках був концертмайстром в німецькому оперовому театрі „Швабіше Ляндесбюне". У 1950 р. переселився до ЗСА, від 1960 працює учителем музики й співу в українських парохіяльних школах у Дітройті. У 1967 р. проф. Богдан Сарамаґа, після додаткових студій, нострифікував свій диплом, здобув звання „мастера" та право викладати музику в середніх школах у ЗСА. Хоча були принадливі економічно пропозиції, цей заслужений працівник на полі української музично-вокальної культури не залишив українських дітей і молодь: проф. Богдан Сарамаґа викладає музику й спів в українських парохіяльних школах Дітройту і в кінці навчального року — радує глядачів музичними виставами, які щоразу дбайливо підготовляє із здібною молоддю.

Запрошують на масову зустріч українців-лемків

Торонто. — В авдиторії Українського Національного Об'єднання при 297 Коледж вул. в Торонті в днях 20 і 21 червня відбудеться Десята Зустріч українців Лемківщини, з ЗСА і Канади. Цю зустріч запляновала Управа Організації Оборони Лемківщини, ООЛ, якою керує проф. д-р Іван Гвозда. У суботу, після ранішньої реєстрації учасників Зустрічі й гостей, о 12 г. дня буде відкрита виставка, влаштована п. В. Лесняком: література, документи, зразки народного мистецтва Лемківщини тощо. О 1-ій по полудні — пресова конференція, ділові наради розпочнуться о 2.30, о 6-ій бенкет, з доповіддю д-ра Р. Рахманного і мистецькою частиною, а від 9-ої розпочнеться Лемківська забава з танцями. Наступного дня в неділю, в українських церквах будуть відправлені Богослуження в намірені кращої долі для українців Лемківщини, від 10-ї години дня — продовження ділових нарад Зустрічі. Десята Зустріч відбудеться в час, коли українці у вільному світі відзначають трагічну дату в історії частини Української Землі — Лемківщини, приєднаної московсько-варшавським комуністичним „указом" до Польщі, де польський уряд примусово і з великими втратами виселював українців-лемків із їх споконвічної землі і де лемки виявили велику хоробрість, бороначи свої права і права України в лавах героїчної УПА. Офіційне закриття Десятої з черги Зустрічі відбудеться в неділю 21-го червня, о год. 1-ій дня.

Появився четвертий том „Подій"...

(Закінчення зі стор 1-ої)

го 4-томового видання треба приписати проф. Теофілеві Горникевичові, померлому, на превеликий жаль, при кінці 1969 року у Відні, і тим членам-фундаторам інституту, які підтримали це нелегке діло фінансово. Для появи четвертого тому заслужився великою мірою інж. Юрій Яців з Нюарку. Ця скромна людина з меценатською душею віддала Інститутові зі своїх ощадностей приготованих на старість три тисячі долярів, чим допомогла дуже до оплати коштів продукції книги.

Випуск згаданої чотиротомової серії чужомовних документів до нашої історії нових часів знайшов уже при появі перших томів добрі відзиви на сторінках фахових американських і німецьких журналів, напр.: American Historical Review, Foreign Affairs, Zeitschrift für Öffentliches Recht, Österreichsche Osthefte та інших, не кажучи вже про численні пресові відгуки, що й спричинилося до збільшення попиту на це видання в університетських і публічних бібліотеках, особливо на північно-американському і европейському континентах. З цього, що досі стало відомо, на базі опублікованих Інститутом документів, написано досі чотири докторські дисертації і три наукові праці.

В серії чужомовних документів Інститут закінчує підготовку до друку польськомовну двотомову серію. Це документи з архіву польського Генерального Штабу до історії українсько-польських взаємин в роках 1918-1923, зокрема ж до історії польсько-української війни 1918-1919 років.

Президент найменував Комісію в справах заворушень в університетах

Кі Біскейн, Флорида. — Президент Ніксон найменував 9-членну Комісію, яка має знайти причини заворушень в університетах і коледжах та рекомендувати засоби, які вели б до того, що студенти висловлювали б свої домагання й протести мирним способом. В Комісії є чотири негри. Президент сказав, що тепер ніхто не може воскресити тих, які втратили життя або в інший спосіб потерпіли під час минулих заворушень в університетських гуртожитках. Він просив Комісію, яку очолює колишній пенсельвенійський губернатор Вілліям В. Скрентон, допомогти Урядові в тому, щоб в майбутньому не було подібних трагедій як чотири випадки смерти студентів 4-го травня в Кенті Огайо, і як два випадки смерти негрів 15-го травня в Стейтовім Коледжі в Джексоні, в Міссіссіпі. Найменована Комісія має: 1. Подати причини заворушень в університетах, зокрема причини там, де на весні були смертні випадки, 2. Знайти причини, чому студенти протестують за допомогою насильства, 3. Подати методи і процедуру мирної розв'язки конфліктів. 4. Рекомендувати засоби для збереження академічної свободи. Комісія має здати звіт Президентові перед 1-шим жовтня 1970 р.

Чикаґівська Округа УНС утворила...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Відділами, доказом чого є приявність представників великої більшости Відділів, у цьому числі всіх великих. Дальше висловив признання і подяку чикаґівській Окрузі за її прикладну працю та успіхи в цім конвенційнім році. Від початку року по кінець травня ц. р. Округа є першою поміж всіми Округами, чим дала доказ великих організаційних м о ж л ивостей, а також показала волю повернутися до колишнього передового місця в УНСоюзі. В травні Округа придбала 92 члени, чим на одного члена випередила округу Ню Йорку, а за перших п'ять місяців цього року Округа придбала разом 324 члени. Який це великий поступ у порівнянні з минулим роком вказує це, що минулого року Округа придбала за цілий рік лише 420 членів, отже на 96 більше, як в п'яти місяцях цього року. За п'ять місяців минулого року вона придбала була лише 104 члени. Бажаючи Окрузі вдержатися на першому місці до кінця року, головний секретар подав плян організаційної праці у цьогорічних вакаційних та осінніх місяцях й закликав Округу і всі її Відділи допомогти придбати ще конечно потрібних в цім році 3,200 членів, щоб мати змогу покрити всі втрати, які в 1970 р. винесуть щонайменше 5.500 членів й дійти бодай до 90.000 загалу членів. Кінчаючи свою доповідь, гол. секретар згадав про ненадійну смерть місцевого союзового діяча сл. п. Степана Маланчука, секретаря 252 Відділу, а приявні пошанували його пам'ять. Про цьогорічні досягнення Округи та її поодиноких Відділів говорив головний радний та обласний організатор Євген Репета. Він докладно проаналізував стан Округи та її організаційні досягнення й подав плян на дальші місяці цього року. Він підмічував підприємчивість і енерґію американського Заходу, до якого належить Чикаґо, й висловив надію, що й український Захід, в цім у першу чергу УНСоюз, виявить також не меншу енерґію, задержуючи своє першенство на постійно. Перешкодою в цьому є ряд відсталих Відділів, які в цім році мусять активізуватися. Подавши ряд практичних порад щодо праці в терені, він поінформував приявних, що в найближчих двох тижнях перебуватиме в Чикаґу для співпраці з усіми секретарями та організаторами й закликав їх до неї. Після цього відбулася дискусія, в якій забрали голос 14 приявних. На запити відповів д-р Я. Падох. Окремою темою, яку порушив секретар 425-го Відділу адв. Роман Смук, було питання оживлення духа та практики братерськости (фратерналізму), яке колись буйно процвітало в наших Відділах, а тепер завмирає. Інж. Лев Боднар запропонував, щоб УНСоюз виготував і роздав молоді усіх наших шкіл обкладинки на книжки з інформаціями про УНС й признавав щорічні нагороди першунам таборовиків у таборах нашої молоді. Збори протягнулись до пізної ночі, а гостина, яка слідувала після них, майже до півночі.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН БОБЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 69 Т-ва Зоря в Ню Йорку, Н. Й., помер 27 лютого 1970 р. на 80 р. ж. Нар. в с. Середнє, пов. Підгайці, Україна. Став членом УНС в 1927 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, сина Филипа з дружиною і 3 внуків. Похорон відбувся 3 березня 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Лонг Айланд Сіті.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Різник, секр.

ЧЕРВОНЯК ПАВЛО, член УНС Відд. 117 Т-ва Запор. Січ в Ню Йорку, Н. Й., помер 27 березня 1970 р. на 74 р. ж. Нар. в с. Кривеньке, пов. Копичинці. Став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Марію, дочку Орисю, сина Ярослава з родинами, 3 внуків. Похорон відбувся 31 березня 1970 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПАВЛО ЯТВА, член УНСоюзу Відд. 253 Т-ва І. Франка в Лудлов, Масс., помер 30 березня 1970 р. на 53 р. ж. Став членом УНС в 1936 р. Полишив у смутку сестри: Катерину і Софію та брата Стефана. Похорон відбувся 30 березня 1970 р. на цвинтарі св. Петра в Staten Island, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Фіцик, секр.

NELY ZELINSKY, довголітня членка УНС Відд. 76 Б-ва св. Івана в Нюарку, Н. Дж., померла 16 квітня 1970 р. на 71 р. ж. Полишила в смутку 2 доньки. Похорон відбувся на цвинтарі Ґейт оф Гевен в Гановер, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Салабун, секр.

АННА ПЕТРАКОВСЬКА, членка УНС Відд. 210 Т-ва Згода в Бронксі, Н. Й., померла 3 червня 1970 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Загирі, повіт Бібрка, Україна, і стала членкою УНС в 1919 р. Полишила в смутку 2 синів, 3 дочки і 4 внуків. Похорон відбувся 6 червня 1970 р. на цвинтарі св. Реймонда в Бронкс, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Франко, секр.

ЮЛІЯ ЧУПАК, членка УНС Відд. 102 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, померла 18 травня 1970 р. на 76 р. ж. Стала членкою УНС в 1937 р. Полишила в смутку 2 синів, 2 доньки і 8 внуків. Похорон відбувся 21 травня 1970 р. на укр. цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ТЕОФІЛЬ УРБАН, член УНС Відд. 388 Т-ва Запор. Січ в Честер, Па., помер 29 травня 1970 р. на 76 р. ж. Став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дружину Анну, сина Дональда, доньки: Барбару і Елеонору. Похорон відбувся 2 червня 1970 р. на цвинтарі Lawn Cross, Linnwood, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СОФІЯ БОЙКО, членка УНС Відд. 290 С-ва НЗПД Марії в Куртіс Бай, Мд., померла 27 травня 1970 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Биньова, Підгайці, Галичина. Стала членкою в 1913 р. Полишила в смутку 2 синів: Карла і Александра, 3 дочки: Марію, Анну, Ольгу, 11 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 30 травня 1970 р. на цвинтарі Holy Cross, Baltimore, Md.
Вічна Їй Пам'ять!
Михайлина Іванюк, секр.

КАТЕРИНА СИМЧИШИН, членка УНС Відд. 158 Т-ва Б. Хмельницького в Брукліні, Н. Й., померла 27-го травня 1970 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Деревні, пов. Жовква, Україна, і стала членкою УНС в 1925 р. Полишила в смутку мужа Василя, сина, дочку і 4 внуків. Похорон відбувся 29 травня 1970 р. на цвинтарі Mt. Oliveth, Maspeth, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Саноцький, секр.

THEODORE BAL, член УНС Відд. 236 Т-ва Вільні Козаки в Sayre, Pa., помер 22-го травня 1970 р. на 74 р. ж. Нар. в Сяноці, Україна, і став членом УНС в 1928 р. Полишив у смутку дружину Єву, синів: Петра, Теда, Волтера. Похорон відбувся 25 травня 1970 р. на укр. кат. цвинтарі в Sayre, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МАКСИМ НЕЧИТАЛО, член УНС Відд. 438 Т-ва Є. Коновальця в Вест Істон, Па., помер 21 травня 1970 р. на 65 р. ж. Став членом УНС в 1962 р. Полишив у смутку дружину Гелену, синів — Станлея і Михайла дочку Брониславу. Похорон відбувся 29 травня 1970 р. на Northampton Memorial Shrine, Easton, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВАСИЛЬ ДМИТРІВ, член член УНС Відд. 353 Т-ва Запор. Січ в Ню Бронсвік, Н. Дж., помер 14-го травня 1970 р. на 74 р. ж. Народ. в с. Черче, пов. Рогатин, Україна. Став членом УНС в 1916 р. Полишив у смутку 2 доньки: Анну і Марію та сина Стефана. Похорон відбувся 18 травня 1970 р. на цвинтарі св. Петра в Ню Бронсвіку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

MARY DECKER, членка УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., померла 9 травня 1970 р. на 65 р. ж. Народ. в Mt. Carmel, Pa., і стала членкою УНС в 1959 р. Полишила в смутку мужа Андрія, 2 синів: Ричарда і Андрія мол., 9 внуків. Похорон відбувся 12 травня 1970 р. на цвинтарі Голи Сепулчер в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

MARTHA ZELINSKY, членка УНС Відд. 133 Т-ва Богдана Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., померла 4 травня 1970 р. на 72 р. ж. Стала членкою УНС в 1927 р. Полишила в смутку мужа Степана, 2 дочки: Анну і Маю, 2 внуків і правнука. Похорон відбувся 7 травня 1970 р. на цвинтарі Еверґрін в Гілсайд, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Дубас, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ЧЕРВНЯ 1970 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в домівці УНДому. — Управа.

СУБОТА, 20-го ЧЕРВНЯ 1970 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори В-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 7-ій по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься прибути і вирівняти чл. вкладки. — І. Смерека, секр.

ЮТИКА, Н. Й. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 484 Відд. о год. 8-ій веч. в церковній авдиторії, 6 Катедж Плейс. На порядку: звіти делеґатів з 27-ої Конвенції УНС, плян праці і біжучі справи. Проситься вирівняти вкладки. Після зборів — перекуска. — В. Запаранюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Дністер 361 Відд. о год. 7:30 веч. у власній домівці, 119 Аве. „А". На порядку: звіти — фінансові, організаційні та звіт з 27-ої Конвенції УНС. Проситься чл. вирівняти вкладки. — П. Кучма, предс., В. Барагура, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го ЧЕРВНЯ 1970 р.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Піврічні збори С-ва Любов 37 Відд. о год. 2-ій по пол. На порядку: звіти Управи та Конт. Комісії, звіт делеґатки з 27 Конвенції УНС і інші справи. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Анна Гнатюк, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Збирання чл. вкладок від В-ва св. Димитрія — 288 Відд. в залі церкви св. Йосафата, 1526 Кенмор Аве. від 11 ранку. Проситься чл. взяти участь в „Союзовому Святі на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, в неділю, 28-го червня. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Д. Мушастий, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Укр. Січ — 59 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галлет вул. На порядку: звіти делеґатів з 27 Конвенції УНС. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6384 На омі не всилі рухатись

Чому, Господи, ми тільки двоє врятувалися?

Тарзане, Тарзане, дорогий! Чи ми в небі?

Ні, Наомі! Ти і я якось врятувались від зудару і вогню — живими!

Не можу, Тарзане, поруxати ніг! Стараюся, але мої ноги неначе завмерли.